

NOTAT

2. marts 2009

J.nr. 06-29-0018

Y3/CVII/LOS

Notat til Folketingets Europaudvalg og Arbejdsmarkedsudvalget

Afgivelse af skriftligt indlæg i østrigsk præjudiciel sag, C-486/08 Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols mod Land Tirol.

1. Indledning

Landesgericht Innsbruck als Arbeits- und Sozialgericht (Østrig) har i en sag anlagt af Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols mod Land Tirol forelagt EF-Domstolen fire præjudicielle spørgsmål. I dette notat tages der stilling til spørgsmål 2.

Spørgsmål 2 drejer sig om, hvorvidt det fastsatte princip i § 4, stk. 2, i rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde af 6. januar 1997, (97/81/EF, EFT L 14 af 20.1.1998, s. 9) (herefter rammeaftalen) om pro rata temporis skal fortolkes således, at det er til hinder for en national lovbestemmelse som Tiroler Landes-Vertragsbedienstetengesetz's (L-VBG) § 55, stk. 5, hvorefter endnu ikke afholdt ferie skal tilpasses den nye arbejdstid forholdsmæssigt i tilfælde af, at en arbejdstagers arbejdstid ændres, hvilket indebærer, at en arbejdstager, som nedsætter sin arbejdstid fra fuldtid til deltid, får nedsat den ret til ferie, som den pågældende har optjent som fuldtidsansat, eller den pågældende som deltidsansat kun kan afholde denne ferie med nedsatte feriepenge.

2. Sagens baggrund

Landesgericht Innsbruck als Arbeits- und Sozialgericht (Østrig) har forelagt det præjudicielle spørgsmål på baggrund af en sag, hvor en arbejdstager er gået ned i arbejdstid. Sagsøgeren mener, at den østrigske regel i L-VBG § 55, stk. 5 er i strid med princippet om pro rata temporis i rammeaftalen.

Rammeaftalens § 4 præciserer princippet om ikke-forskelsbehandling mellem deltids- og fuldtidsansatte. Det fremgår af § 4, stk. 1, at i en ansættelsessituation, må deltidsansatte ikke behandles på en mindre gunstig måde end sammenlignelige fuldtidsansatte, udelukkende fordi de arbejder på deltid, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold. Det fremgår af § 4, stk. 2, at hvor det er hensigtsmæssigt, gælder princippet om pro rata temporis.

Sagsøgeren i den østrigske sag har anlagt påstand om, at det forholdsmæssige omfang af den endnu ikke afholdte ferie bevares fuldt ud ved en nedsættelse af arbejdstiden, eller subsidiært, hvis arbejdstiden nedsættes, og der foretages en forholdsmæssig tilpasning af den endnu ikke afholdte ferie til den nye arbejdstid, skal feriepengene, som tilkommer den overenskomstansatte i forbindelse med afholdelsen af denne ferie, beregnes på grundlag af den løn, som tilkom den pågældende på tidspunktet for feriens optjening (før nedsættelsen af arbejdstiden).

Sagsøgeren har gjort gældende, at L-VBG § 55, stk. 5's bestemmelse om, at den endnu ikke afholdte ferie skal tilpasses den nye arbejdstid forholdsmæssigt ved en ændring af arbejdstiden, medfører en reduktion af fritiden og en nedsættelse af et allerede erhvervet krav på løn for den endnu ikke afholdte ferie, der er optjent under fuldtidsbeskæftigelsen.

Sagsøger antager, at hvis princippet om pro rata temporis skal fortolkes således, at det er til hinder for den østrigske regel om beregning af ferie, hvor arbejdstid ændres, da skal en ret til ferie, som er optjent under fuldtidsbeskæftigelsen, ikke tilpasses forholdsmæssigt ved en nedsættelse af arbejdstiden.

Landesgericht Innsbruck als Arbeits- und Sozialgericht (Østrig) besluttede den 14. oktober 2008 at stille fire præjudicielle spørgsmål til EF-Domstolen.

3. Sagens betydning for Danmark

Sagen har principiel betydning for Danmark, idet der er tale om, at en østrigsk nu-gældende lovbestemmelse, som medfører lavere løn under ferieafholdelse end i optjeningsperioden, samt reduktion af fritiden, anfægtes som stridende mod EU-retten.

Det fremgår af Ferielovens § 23, stk. 2, at en arbejdstager, som har ret til løn under ferie, har krav på sin sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet. Dette betyder, at hvis en arbejdstager går op eller ned i tid, så er det den pågældendes løn på ferietidspunktet, som kommer til udbetaling uanset om vedkommende tjente mere eller mindre på ferieoptjeningstidspunktet. Arbejdstageren har således krav på den løn under ferie, som arbejdstageren ville have fået, hvis pågældende havde været på arbejde.

Hvis denne bestemmelse ikke var gældende, ville det efter omstændighederne kunne betyde, at hver gang arbejdstageren skulle holde en feriedag, så skulle arbejdsgiveren beregne og udligne lønforskellen fra optjeningstidspunktet til ferieafholdesetidspunktet. Dette vil således kunne medføre væsentlige administrative omkostninger primært i situationer, hvor arbejdstageren ændrer arbejdstid- og løn.

Bestemmelsen i § 23 suppleres af samme lovs § 12, stk. 2, hvorefter ferie holdes, således at arbejdsfri dage og vagtdage indgår i ferien i forholdsmæssigt antal. Ferien holdes i øvrigt på samme måde, som arbejdet tidsmæssigt er tilrettelagt. På denne måde afspejler en ferieuge en almindelig arbejdsuge, således at lønmodtagere på deltid oppebærer samme antal ferieuger, som en fuldtidsansat, men for så vidt holder fri fra færre arbejdstimer om ugen.

Udgangspunktet, om at arbejdstageren oppebærer samme løn under ferie, som arbejdstageren oppebærer for arbejde på samme tid, er modificeret i ferielovens § 23, stk. 3, hvorefter der skal ske en regulering af lønnen under ferie ved væsentlige ændringer i arbejdstiden eller arbejdsomfanget, som samtidig bevirker en ændring i lønnen. Afviger arbejdstagerens gennemsnitlige arbejdstid eller arbejdsomfang på ferietidspunktet således med mere end 20 pct. i forhold til optjeningsårets gennem-

snitlige arbejdstid eller arbejdsomfang, skal lønnen under ferie reguleres forholdsmæssigt (feriedifferenceberegning).

Sagen rejser spørgsmål om, hvorvidt den danske lovbestemmelse i ferielovens § 23 om løn under ferie forstået som den sædvanlige løn på ferietidspunktet er i overensstemmelse med princippet om pro rata temporis, som det fremgår af rammeaftalen.

Det er regeringens opfattelse, at den danske bestemmelse er let administrerbar og er baseret på et retfærdigt princip, hvor den arbejdstager, som går op i tid, og den arbejdstager, der går ned i tid, får reguleret lønnen på samme måde, således at arbejdstageren får samme løn under sin ferie som lønnen for arbejde på samme tid.

Der er derved tale om et princip, som samlet set ikke stiller arbejdstagerne ringere.

Det følger af rammeaftalens § 1, at formålet med rammeaftalen blandt andet er, at skabe grundlag for fjernelse af forskelsbehandling af deltidsansatte. Videre følger det, at rammeaftalen skal lette udviklingen af deltidsarbejde på frivillig basis og bidrage til en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden på en måde, der tager hensyn til behovene hos arbejdsgivere og arbejdstagere. Dette formål kommer under pres, hvis arbejdsgiverne, for at undgå uforholdsmæssige administrative omkostninger ved ferieafholdelse, mindsker udbuddet af deltidsstillinger.

Der synes således ikke at være holdepunkter for, at princippet om pro rata temporis er til hinder for en national bestemmelse om, at lønmodtageren ikke har krav på kompensation for reducerede feriepenge som følge af nedgang i arbejdstid. Ligeledes kan det heller ikke antages, at princippet skulle være til hinder for, at der foretages en differenceberegning, hvor der er tale om væsentlige ændringer i arbejdstiden fra tidspunktet, hvor ferie optjenes til tidspunktet, hvor ferie afholdes.

Såfremt der skulle ske differenceberegning selv ved mindre væsentlige ændringer i arbejdstiden, ville dette efter omstændighederne medføre omfattende administrative byrder for arbejdsgiverne.

Det bemærkes, at når der ikke sker differenceberegning ved mindre væsentlige ændringer i arbejdstiden, så har arbejdstageren under alle omstændigheder ret til 4 ugers betalt ferie til den løn, som arbejdstageren oppebærer på ferietidspunktet, hvilket den danske regering finder at være i overensstemmelse med såvel princippet om pro rata temporis i rammeaftalen, som bestemmelsen i arbejdstidsdirektivet om ret til 4 ugers betalt ferie for arbejdstageren¹.

Det fastsatte princip i § 4, stk. 2, i rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde (97/81/EF, EFT L 14 af 20.1.1998, s. 9) om pro rata temporis, anses således ikke for at være til hinder for en national lovbestemmelse om, at endnu ikke afholdt ferie skal tilpasses den nye arbejdstid forholdsmæssigt i tilfælde af, at en arbejdstagers arbejdstid ændres.

¹ Artikel 7 i Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstid.

På den baggrund har regeringen afgivet indlæg i sagen i overensstemmelse med ovennævnte retningslinjer.